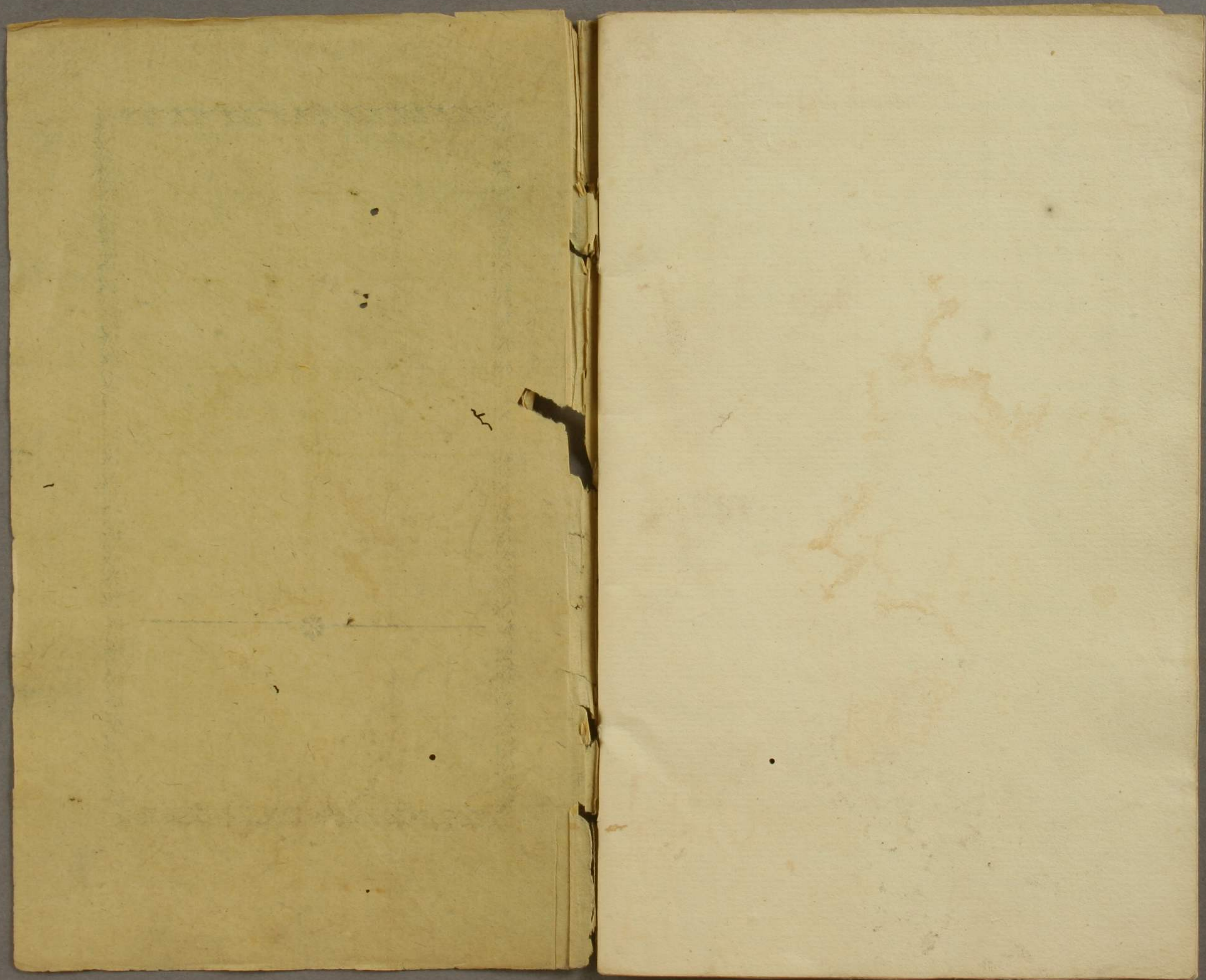

洋学文庫
文庫 8
C 63

Rot. Verspreide by elkander zich bevin-
dende levende dingen van dezelfde
soort, b. v. Een rot mansden,
soldaten, enz. (Wei. kund.)

Een bepaald getal van soldaten
by rotten varen. (Wei. bek.)

Korporaal, drap. ieder korpo-
raal had een rot onder zig カホ
ヲル毎ニ各組下ヲ持テ居ル

De krijgsbenden
worden gemeenlyk in 6 of 8 rot-
ten verdeeld. (Ma)

krijgsbende. ieder korporaal trok
met zijn rot naar zijn aangeel,
1e post. (ma)

kaporal. fr. korporaal.

korporaal. een onderofficier by
het voetvolk. (Wei. kund.)

in de algemeene leen heeft men
kupperaal. (Wei. bek.)

kornet. ondw. standaard draager,
vaandrig te paard. 騎馬ニテ旗ヲ持テ守リ
フル人。騎馬武者、一也

kornet ruiter. 一組、騎馬武者

kolonel, kornel. bend overste. 平古十
六百ノヲ支配スル長

kolonel. Een officier van hoogen
rang in de krijgsdienst. (Wei. be.)

kolonel. overste van een Regiment
soldaten. lieutenant kolonel of
兵卒八百ノヲシテ overste lieutenant. (ma.)

luitenant. ondw. stede houder.

一役ノ頭ノ次ノ人
下ニテノ次席ノ役 (*)
Luitenant admiraal.

Luitenant, van 2 prausche luitenant
afkomstig, betekent eigenlijk plaats
of stedehouder. De Capitein kond
er een luitenant naar toe

(*) Luitenant admiraal, opper gebied,
"er van een vloot in 4 degraaden van de
admiraal. (ma)

Kartoon?

fransch —, 三十六北, 九ヲ装云

Duitsch —, 四十八北, 九ヲ装云

halve —, 十八北至二十四北, 九ヲ装云

frisch en anderen laten het opsta,
"innen van quartane, dat is een
stuk van de vierde grootte. (wei)
een soort van grof geschut, korter
van andere stukken. (wei.kon.)

Regiment, ondw. コロ子ノ支配スル九千六百

人ノ兵士 千五百
krijgsvolk uit een zeker getal
benden of Compagnien bestaande,
onder 2 bestier van een Oronste of
Colonel. (ha.)

Een getal krijgsvolk in compagnie,
vlen verdeeld. een regiment voet
knechten. een regiment Reiter.
(ma)

Regement. Een krijgsvolk, in
4 nederd. eveneens als in het leger,
"9. eng. ital. en meer andere talen

uit fransche regiment overgenomen
en eene Schaar van krijgsvolk
aanduidende, die uit Fransche lande
Bataillon of eskadron bestaat,
welke alle een gemeenschappelyk
opperkoop hebben, die den naam
van kolonel voert. (wei.be.)

Compagnie. fr. eene bande soldaten
(wei.kon.)

Rot, bende van krijgsvolk. Compagnie
"nie van vyftig reiters. Vrije Compagnie,
"pagnie, in geen regiment begreep,
"pen.

Bataillon. ondw. 四五百人ヨリ八百人ホト一組

人ノ兵士
zeker getal of bende krijgsvolk,
ten, van vier of zes tot acht hondert
man. (ha.)

Bataillon, fr. batalje. zeker getal
zeelte van een regiment infanterie,
bataillon quare, vierkant bata,
"yon, vierhoedige slagorde (wei-
kon.)

geschaard aantal van gen'apend
voet volk, gemeenlyk vier of vijf
hondert man sterk. het tweede,
het derde bataillon van de blaauwe
gardes. (ma)

gardes. ondw. wagt, lijfwagt, tranie,
nten. hij is ritmeester onder de ga-
"rdes te paard, Capitein onder de

gardes te voet. (ma.)

Eskadron. eene Compagnie cavalle,
"rie.

peloton. fr.

Een hoop van verspreide op eene
plaats verzamelde menschen; eene
zekere afgedeelde hoop soldaten.
(Wei. kon.)

peloton. een hoopje, Een regiment,
"nt in verspreidene hoopies, troepen
verdeelde. (ma. fr.)

bayonet, Een penjaard, of honte stoot-
degen, dien de musketiers op zij dra-
gen, en welken zij, als zy hun
kruid en lood vershoten hebben,
op hunne musketten draagen
kunnen. (hibn.)

Bayonet. geweerfolk, De naam
is ontleend van bayonne, waar
zy, in de zeventiende eeuw uitge-
vonden. (Wei. d.)

bayonnet. geweerfolk; bayonnett,
"ren; geweer met eene bayonnet
voortien; Van bayonne, waar
zij uitgevonden zijn. (Wei. k.)

bayonnet of bayonnet. leger-
"lk of soldaten-pook. (ma.)

Bayonet voor op den snaphaen
ketten. (ma. fr.)

Bayonnette. ondv. 鉄砲, 銃 = 銃 = 銃
Soldatenpook, op de snaphaen

Zittende. (ha.)

Snaphaen. Vuur Koer. 鉄砲

* Snaphaen, vuur voerdrager 三本之組
ハキ (ha.)

Koer met vuurslag. (ma.)

Snappen. Eigenlijk, het geluid ge-
"ken, dat in dit woord begrepen is;
en vervolgens, met eenen knap
verspringen: Van hier snaphaen
de haan van het geweer, en vervolgens
geest het geweer zelf. (Wei. b.)

haan.

Rooden haan. 火銃着火火銃 閃電
Steek er den rooden haan in. -ont
火銃三火ヲ着火 (ha.)

patroon.

hiet een papier, dat met kruid en
lood voortien is, zodanig, dat men
het geweer zonder draalen daarmede
laden kan; patroon tas is
een laere tas, waar in de patro-
"nen gedaan en droog bewaart wo-
"rden. (hibn.)

Eene papier gepakte lading voor
ons schietgeweer. Zonder kogels,
noemt men ze losse, en anders
scherpe, patroon. (Wei. k.)

Een met kruid gevulde koker van
papier, kwit of blik. (Wei. k.)

o patroon, beteekent zo veel als

een model of voorbeld, om 'er iets na te maken, of uit te knippen, dog dit word meest van komnige kunstenaars en ambagts lieden, als van brodiinders, kleermakers, ers, spelwerkers, enz. gebruikt. Lodanige patroon is gewoonlijk van stijf papier en na de daar op getekende figuren uitgesneden, om te op of onder het geene te leggen, dat men naar dit model vervaardigen wil, enz. (Chom. 7.)

Pistool. is een bekende kort schietgeweer, dat in onderheid te paard rijende gebruikt word. men heeft ook kleine stuk pistoolen, ook paars genoemd; dog die niet gevoel vlooft zijn, om bij rich te draagen, ten zij iemand op de reis is, om bij ontervagte overtalling van waarsade menschen, des noods zijn leefden te kunnen verdedigen. (Cho 7.) Een kleine schietgeweer, dat men eene hand wordt afgeschoten. (Wei. 6.)

Cardoes. is een ronde buis van blik die met kleine kogelen en kleine jker werk gevult is. deze buis doet men in een stuk geschut,

wanneer men het zelve voor af met kruid geladen heeft, nademaal hij die plaats bestaat, daar indoor de kogels plegen te leggen. Hij is een halve voet lang en de dikte naar de wijde van den mond van 't kanon geschikt. men kan ze ook van papier, en andere stof maken, gehyk hij ook van charta (papier) heer, den naam bekomen heeft. (Sui. 6.)

houwitser

grof geschut, waar uit men niet alleen byna horizontaal, even als met een kanon, maar ook in bogen, even als met een mortier, schieten en bomben werpen kan. (Wei. 6.)

Snaphaan is een lang schietgeweer, dat door een vuurslag door 't dek der pan en de haan uitgemaakt, ontstoken wordt, en daar van daan zijn naam draagt; also de haan, snappende op de pan, stoot en vuur slaat. (Cho. 2.)

Kanon.

Scheeps kanon.

Veld kanon.

- 1 Bodem stuk, broek of kamer.
- 2 midden- of tappen stuk.
- 3 mond stuk. 銃口 スミ

Kiel. 銃腹 スアイ スカ

Speeling. ruimte tusschen loop en kogel.

kaliber stuk.

tappen. 銃耳

dolprijn, dolfin.

druij. 尾珠

affuit, roopwaard, rolpaard. 銃車

het kolf, laud stuk 柵杖

wijfren

laud gat. 火門

karboel.

grop geschut of belegerings stukken. 土井至十八井

Ornaibaffen

geveele — 三十六井至四十八井.

halve — 二十四井.

faronnades.

Pan. laadpan van een Roer 鳥銃
火皿 ハシラノヨ
blaa de pan af. 火皿上 ハカリモヘタ
afblaa de op de pan. 火皿上 ハカリモヘタ
銃口 (ha.)

pan van 2 Roer, naar 2 laadkruid oplegt. basinet, pr.

het brande op de pan los, het Roer ging niet af. (ma.)

De holligheid van het slot eens gewers, waarin men het kruid doet, dat door den vuursteen moet worden aangestoken: kruid op de pan — open de pan!

(wei. bek.)

Slot. het slot van een schietgeweer (wei. be.)

Krust. ruisweer, ruis van den tuimelaar. 火石 火石 二段 三引上トナリ 一段目ニカガリ多ル中

klaar. 引金ヲ引テモ 槍ノ火石ヲ引テト云 het roer of 2

pistool staat op zijn rust 火打 火打 二
フリスト 所ニテ引上テアル (ha.)

Keer deel van het slot van een schietgeweer: de haan staat in de krust. (wei. be.)

tuimelaar. Springer. (ma.)

Keer oorlogstuig, waarmede men kubane steenen wierp. (wei)

Wijger of Wijcher, ^{柄ノキ名誰中} weil om een
stuk geschuit uit te wijchen.
煩内ヲ掃除スル具 Wijger stek 全上、柄

(ha.) Ecuillon. fr.

Wijger. weil, bijzonderlyk om
een stuk geschuit te kollen, en
uit te wijgen. (ma.)

Wijcher, Een werktuig om het
kanon van binnen uit te wijf-
chen: in plaats van den wijger
greep hij den lapel. (wei. be.)

Koer. hand bus, zeker lang schie-
tuigen ^{長五六尺、銃砲} lauden ^{華丸}
ヲ装スル luyen. 打放ス kort koer ^長
四尺許、者

musket. ondw. musket kogel 丸

musket loop. 筒中 muskettier.

Koer schieter. 銃兵 twee geledeem

muskettiers dekkende piekeniers.
二隊、銃兵が一隊、銃兵ヲカコフ々 (ha.)

musket, musket. Controen.

moisquet. fr. met musket

dragen, als soldaat dienen.

een muskettier, soldaat te voet.

De muskettiers zetten alle
de bajonnet op de tromp. (ma.)

Eene soort van bus, of oud
schiedgeweer, dat met sene,
in den hean geschorene, lont
werd aangestoken. Deke oude
naam is nederhand overgegaan
tot sene soort van grotere ge-
weeren, waar mede het krijgs-
volk te voet gewapend was, dest
deswegen de benaming van
muskettiers kreeg. (wei. be.)

Tromp. mondstuk van d' Koer
of geschuit, iemand de tromp
van d' musquet, van d' pistool
op de borst zetten; zig aanstel,
"len als of men hem wilde do-
odsrichten. (ma.)

het voreinde van een schiedge,
waer: iemand de tromp van
het geweer op de borst zetten.
hij zelf biedt den geenen, die
de wacht hadden; (wei. be.)

Loop. de bus van een geweer (wei.)

geweer. van meren. Allerlei wapen,
"ntuig, waarmede men zich verweert,
"nt. in het byzonder, een snaphaan,
een Schietgeweer. (Mei. be.)

Schietgeweer ^{geweer} om mede te schieten
Carabyn-roers, musquetten, pistool,
"en en andere Schietgeweer. (ma.)

Carabyn of Karabyn. Roer met
een draaislot en een getrokke
loop. Carabine. fr. (ma.)

Karabyn. Een roer met een draaislot,
voorheen een geweer der
lytse Ruitery. thans verstaat
men er door een roer met een
getrokken loop, dat den kogel
verbrengt. (Mei. be.)

- 1 Lading in twaalf tempes — ^{Laad ge}weer.
- 2 Opent — pan.
- 3 Neemt — patroon.
- 4 Opent — patroon.
- 5 Kruid op — pan.
- 6 Sluit — pan.
- 7 geweer — link.
- 8 patroon — loop.
- 9 trekt uit — stuk.
- 10 Zet — an.
- 11 Steekt op — stuk.
- 12 op schouder — geweer.

links om. woord der wapenhandel. ^{軍器}
^語 ^三 ^五 ^五 ^回 ^々 links om, herstelt in ^七 ^上 ^三 ^回
^二 ^五 ^五 ^回 ^々 (na.)

linka, bet. een rij soldaten, ook schep,
"pen, in slagorde naast elkander lig-
"gende; (Mei kon.)

Tempo. ital., de rechte tijd, gelegenheid.
by de wapenafleveringen, gelindke,
"id en langzaamheid, met welke
een stuk moet doorgedragen worden,
"den. (Mei kon.)

Neem op.

コロ子

Lading.

パール 引金ラバズ

アツキ 一行ニテ陣ヲ聯ス

Schuijzen!

キヤ子ノ

gevroren pas.

aan. 向フ

gewind. (hardig, ras.)

Bayonet af.

— op.

marsch! een bevelwoord, om de

Soldaten te doen voortgaan.

スレ コト コト アルク

Verdek.

雨ヲ遮

in den arm.

アレニテ

大將ニ礼セヨ

アルケルト

足踏ヲリテウカサレ

ハルト

欲刺

ハルト

止

ヲム

提銃

Let af.

却銃

ロフ

大ニテ打ヤス

トキヨキリ

Regt om keer.

* presenteren,

voorstellen,

toonen, aan

bieden; het

geweer voor

Licht houden!

(weikou.)

1. Schouder het geweer.

2. Let af.

3. Rust of Rust.

4. Geef acht.

5. Bayonet op.

6. Regt omkeer.

7. neem op & geweer.

8. Schouder het geweer.

9. op den arm geweer.

10. Schouder het geweer.

11. Bayonet af.

12. Schouder geweer.

13. Verdek geweer.

14. Schouder geweer.

15. Bayonet op.

16. Schouder geweer

17. hield het geweer.

18. Schouder geweer

19. om laag. beneden. (mad)

20. 〃

1. presenter geweer.*

2. Schouder & geweer

3. Let af.

4. Rust.

5. geeft acht.

6. bayonet op.

- 7 Om laag
- 8 neemt op 2 geweer.
- 9 Schouder 2 geweer.
- 10 in den arm geweer
- 11 Schouder 2 geweer.
- 12 Bayonet af.
- 13
- 14 Verdoet geweer
- 15 Schouder geweer
- 16 Bayonet op.
- 17 Schouder geweer.
- 18 helt het geweer
- 19 Schouder geweer

Marsch. meerd. Marschen. Een
 woord, uit het fr. marsche ont,
 "leend, en onder krijgsvolk gebr.,
 uikelijk, koorvel van voetdolk
 als Kuitong. Verstaen worden?
 Optoeg der krijgskenden: op
 marsch zijn. Marsch! een
 bevelwoord, om de soldaten
 te doen voortgaan. (wei be.)
 marsch, fr. marsche, de toeg,
 gang, reis van soldaten, te voet
 en te paard. (wei. kon.)

marsche, optoeg, aantreeding,
 gang, stap van den reiziger of
 voetbeerder. het leger begaf zig
 in marsch, in ^{非道中} optoeg; 2 leger
 leide een groote marsch af.
 Wij zijn acht dagen in marsch,
 in optoeg, op weg genceest.

De marsch slaan, opkruamen,
 ventrekken. (ma. fr.)

* Marsch. trinslag om voort
 te trekken. 軍勢が進^進行^行する道中^{道中}打^打大^大

鼓^鼓 De frantsche marsch. 大^大鼓^鼓ノ^ノ打^打カ^カタ^タ

De hollandsche marsch.
 大^大鼓^鼓ノ^ノ打^打カ^カタ^タ (ha.)

monteering. al wat dient tot toe
 rusting van een soldaat. 兵士^{兵士}

子(八)武器 D. montageering. uit montee-
ring der kleedoren welke de sol-
daten dragen, en waer aan zy
kenbaar zijn. 兵士、組、合印

D. het 8ste regiment heeft blaauwe
rokken met gele opslagen, een
roode voering, witte broek en
lamisool, en zwarte slap koo-
sen. 八番目、レギメント、合印、黄色、襟赤裏、袴
紅花色、上着白股引白ノカニ、ソール黒キ御半十ノ

(ha.)
monteren, bemannen, voltallig
maken; kleden, met (kilden of
quid) beslag voorzien. monter-
ing, montuur, dienstkleeding;
voltalligmaking. (Wei Koh.)
Vellen. De piek tellen. 銃ヲ構(ハ) (ha.)

De pieken, ^{het} ~~en~~ gondeer, vellen is,
daaraan ene horizontale rigti-
ng gevee.

veld hoed. krijgshoed.

veldmaarschalk. opperhoofd van
2 leger. 軍兵、頭 (ha.)

veldmaarschalk. voornam be-
gerhoofd. de oudste luitenant ge-
neraal van de ruitorge in der sta-
ten dienst, heeft als veldmaarschalk
het gebied van 2 leger. (ma.)

veldmaarschalk. gansde anders,

van 2 pr. marechal de Camp, waer
uit 2 ontkeerd is, doch dat aan ons
generaal magen beantwoordt, onder
ante oude lausgesteldheid de naaste
aan den Kapitein generaal, en on-
middelyk onder denelden over het
gansde leger gesteld: (wei. be.)

Veldstük. Een stuk geschut, waerom
men zich in 2 veld bedient, en welk
zich door zyne ligtheid, en soms ook
door zyne langwerpigheid, ondersche-
idt: in welke laatste geval men
het eene veld slang nemeet: elk
Regement had twee veldstukken,
en de benoedigde kanonniers.
(wei. be.)

Veldstük. 三ホトヨリ六ホトエテ、九ヲ基ニシ大銃

Veld slang. Een lang dun veldstük.
野陣ニ用ル 筒長ノ大銃 (ha.)

Veldstük. kleinste soort van veld,
geschut. zy hadden vier veldstükken,
en en twee montiers.

Veld slang. een lang veldstük.
(ma.)

Kondoo Kikokatiloo. een mitosanus
soldaat, men kent hem van zyn hoofd.
Bandelier of draagband. een band

waaraan men iets draagt. 兵. 兵.
eenen degen. (Wei. be.)

Bandelier. of bandlier. een ondi.

Een reep daar de schutters hinnen
kruis maaten aan hangen. 兵. 兵.

兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. (ka.)

Draagband. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. (ka.)
van een degen. (ka.)

Bandelier. leere reep of gordel
daar de kruis maaten aan hangen.
(ma.)

Draagband. leere band daar de
degen aan hangt en over de neq,
"Ter Schouder na de linker zijde
meer gaat. (ma.)

Kruis. Kruis op de pan, sul de
pan: woord van Commando. (ma.)

Commande. (Krijgsk.) een oordenwerk,
bij werk bij vestingen. (Wei. kon.)

Kruis maat. laad bus, kruis hoo,
'ru. (ma.)

Commandant. Kommandant,
betel hebbet,

Commandement, bevel; gebod;
de bestyking, het beheer, by
vesting werken.

Commanderen. bevelen, gebie,

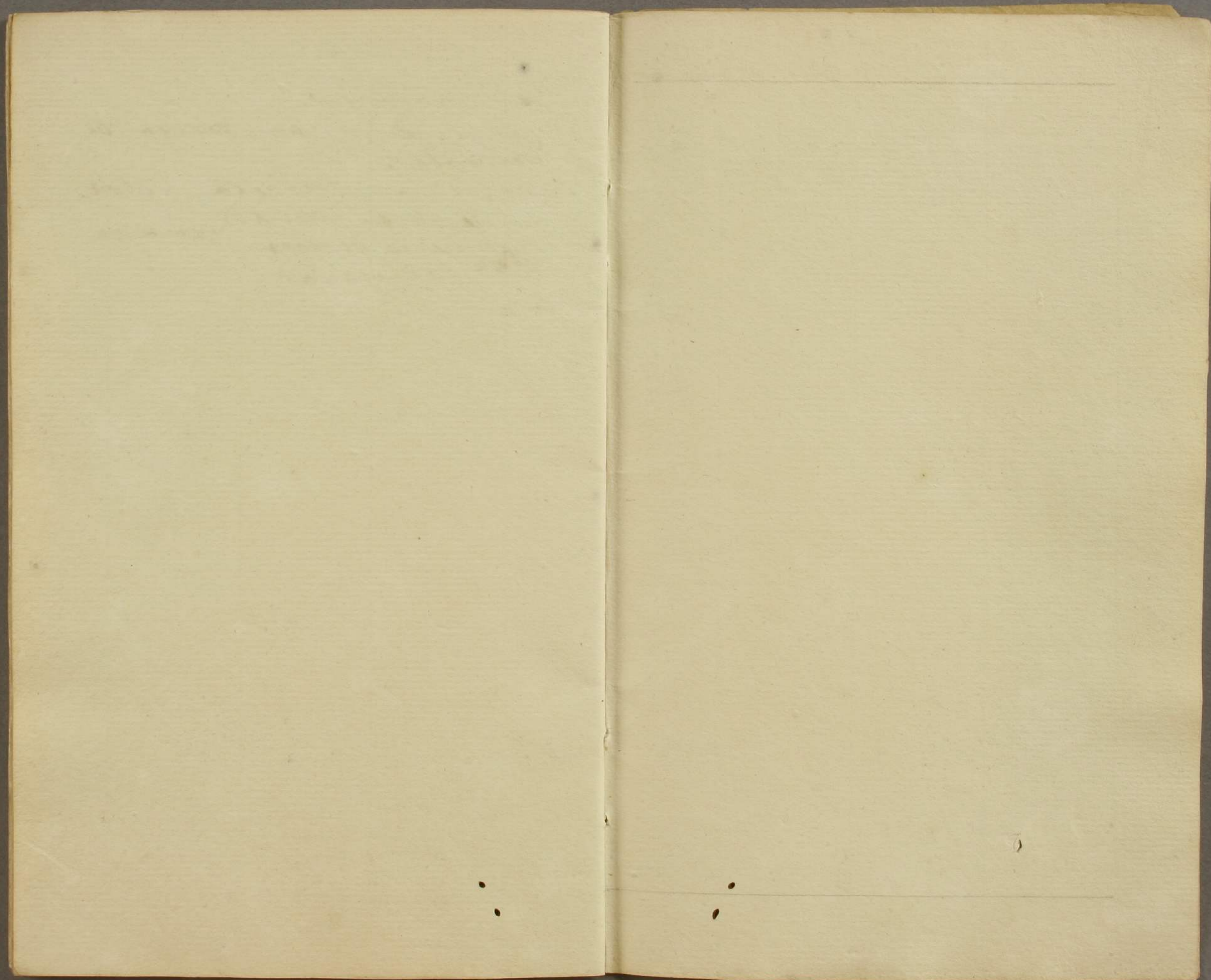
Den, aanvoerer.

Commandeur, aanvoeder, be-
velhebber.

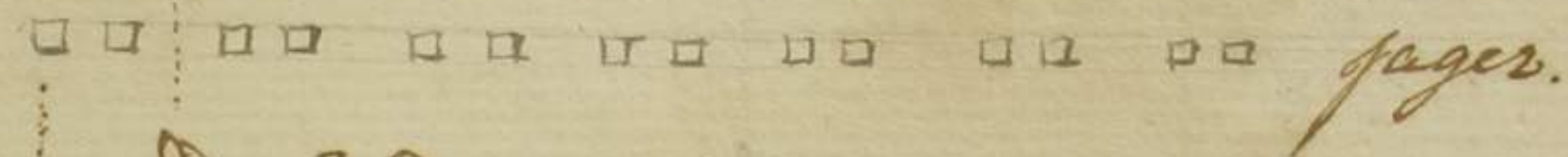
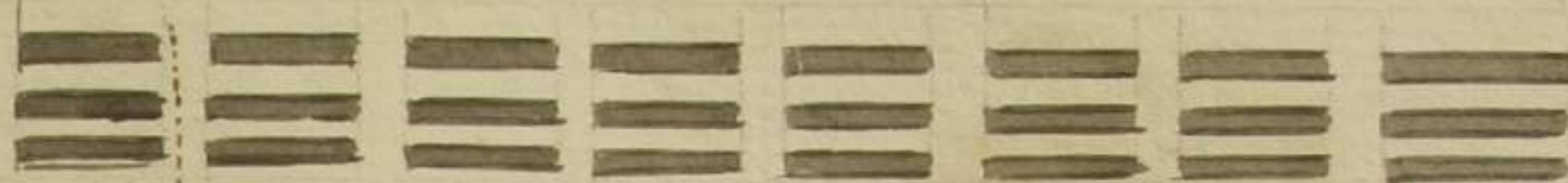
infanterie. voet volk, solda,

"ten te voet. (Wei. k.)

infanterie geweer. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. 兵. (Sinagaria.)

Veld vlag, veld waarn?

ヘルトマルニカルク支配ハユロチル
コロキ支配ハニチメント

Ein peloton. wie keine andere die hump peloton.
siehe! gib, pissen! listman!
ヘルトマルニカ

- 1 Regiment - 2 bataillon.
- 1 bataillon 3 of 7 peloton.
- 1 peloton 12 of meer rotten.
- 1 rot 31

文庫 8
C 63

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint, illegible handwritten text]

